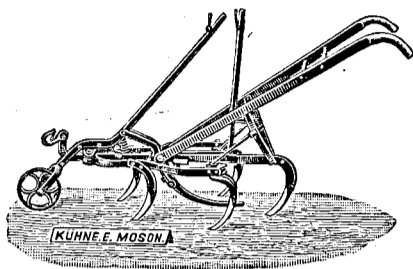

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Május 31.

22. SZÁM.

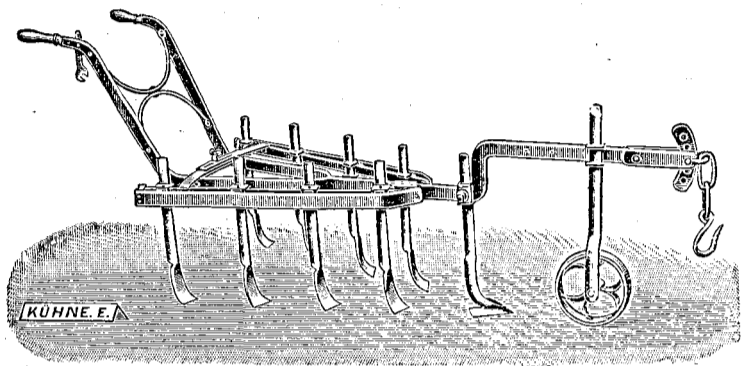
KUHNE E.

hazánk legrégebbi
mezőgazdasági
gépgyára

MOSONBAN

elismerett gondos kivitelben szállit: mindennemű egysoros kapálóeszközöket, Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

Laass-pendszerű többsoros kapológépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket, „OSBORNE” kévekötő- és marokrakó arató- és fűkaszáló-gépeket.

Főraktár: 1672

Fiókraktárak:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Debreczen és Temesvár.

Jutalmazo mellekipar gazdak számára

Homokból és cze mentből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégla kát, cze ment-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. — Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Vas- és gépkereskedő urak!
Ha könnyű járásu, megbízható minőségű és szabatos munkakivitelű cséplőt, járgányt, szecs kavágót stb. óhajt forgalomba hozni, tessék próbát tenni

Fischer M. Égeri
különlegességi gépgyár gyártmányaival.

Elsőrangú gyártmány!

Gyors szállítás!

Versenyképes árak!

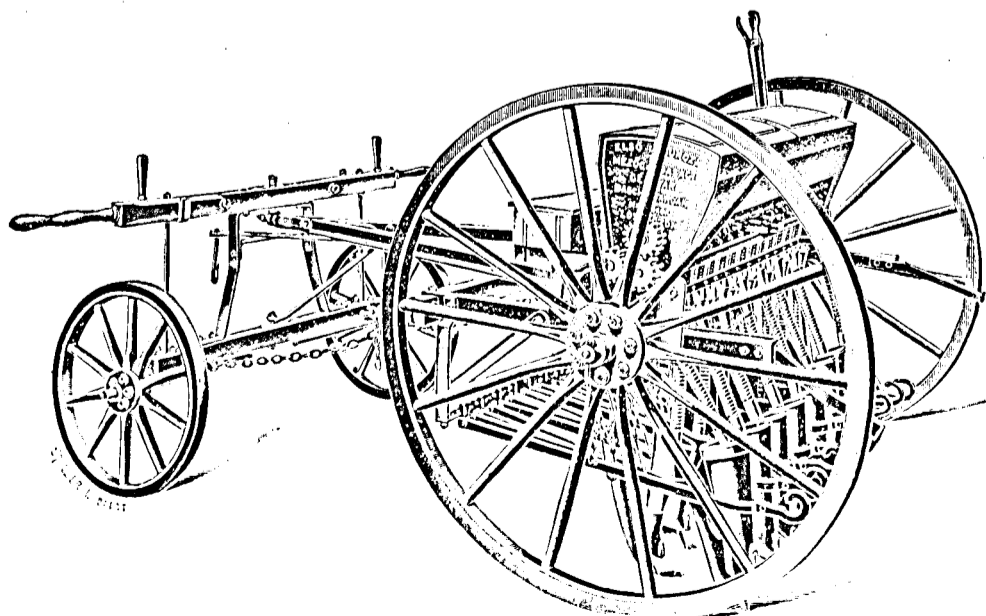
Kivitel az összes külföldi államokba.

Vezérképviselő Magyarország és társországai részére:

Perl Fülöp,

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 5/7., honnan kivánatra minden irányban kedvező árajánlatok, árjegyzékek stb. azonnal megküldetnek.

2172

A legjobb vetőgép a szab.

LOSONCZI DRILL

Magyar gyártmány.

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

A magyar kir. államvasútak gépgyárának vezérügynöksége,

BUDAPEST V., Váci-körút 32.

Kedvező alkalom!

Huzás már jun. 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió kor.

összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi három huzásban, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

12 havi részletfizetésnél	havi	10 kor.
13 " " "	"	9 " "
15 " " "	"	8 " "
17 " " "	"	7 " "
21 " " "	"	6 " "
26 " " "	"	5 " "

lefizetése mellett, vagy pedig letétre napi árfolyamon 20 korona foglaló ellenében tetszés szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

junius 5-én összesen 420.000 K nyereménnyel

október 5-én összesen 731.000 K nyereménnyel

február 5-én összesen 420 000 K nyereménnyel

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy nyer legalább 100 K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegyet is adnak 30—40 K értékben, mely nyereményjegyet az 1976. évig valamennyi huzáson játszik.

Egy sorsjegyre több főnyeremény is eshetik

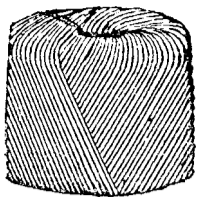
1007

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

LEGELŐNYÖSEBB

árban szállít eredeti

'MALLIKA'

: kéveköti fonalat:

KOVÁCS SOMA és TÁRSA cég

ARAD.

!! LEGELŐNYÖSEBB !!

2173

Törlesztő kölcsönök.

AZ

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisszebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Teljes 100-as árfolyam.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brazay KINCSEM-FLUID KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

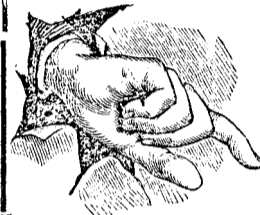
nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai-, polgári- és versenystállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brazay Kálmán cégnél Budapesten.

1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor. 2105

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Bergerand fils leghires ebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2140

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTŐDE, GÉP- ÉS RÉZMŰGYÁR Budapest, V., Csáklya-utca 3.

**SPECIÁL-
GÉPGYÁR:**

szeszygárok és szeszfinomítók

élesztőgyárok

keményítő-syrup- és dextrin-gyárok

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. — Nagy állami érem. — Legnagyobb kitüntetés. (2149.)

LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNYA SZÍVESEN KÖLDÜNK ÁRVEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASÚTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ »E. G. E.« TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Tehenészeteink szarvezése és vezetése. Szász Ferenc.	289
A magyar komló toboz-termésének alakotani viszonyairól. Cséres Lajos.	290
A tojás conserválása. IV.	292
Gőzmozgonyok kihuzható csöves-kazánnal.	292
Irodalmi szemle:	
A földbirtok megosztásáról.	293
Egyleti élet:	
Közgyűlési meghívó. — Felterjesztés a sör-adópótlék és a magyar komló tárgyában.	293
Vegetes közlemények.	
Uj külföldi gazdasági szaktudósító. Az — Erd. Gazdatiszti Egyesület közgyűlése. — A vetések állása a külföldön.	292
Hirdetések.	

Tehenészeteink szervezése és vezetése.

Irta: Szász Ferencz.

I.

Bevezetés.

Hazánk mezőgazdasága az utóbbi egy-két évtizedben rengeteg átalakuláson ment keresztül, Százados tanyáján a vízi vadnak, legelőjén a kolompoló fehér gulyáknak, szilaj méneseknek, selymes juhnyájának eke hasogatta föl a szüz anya földet s az öntötte a termést.

Semmi sem tarthat azonban örökké s így az egykor mesés termékenységű föld is kezdte követelni a magáét: »adjátok vissza mit elvettetek tőlem!«

Az ám, csak hogy miből adták volna vissza, mert az állattartás az egyoldalú gabona-termelő gazdálkodás folytán a minimumra szorult, tehát fordítani kellett a köpönyegen, annyival inkább, mert a gabona árak is sülyedtek.

A magyar gazda megértve az idők szavát, nem akart vissza felé menni, hogy legelővé, állandó széna füvekké változtassa a már kultúra alá fogott területet, hanem áttért a mesterséges takarmányok termelése segítségével, az állattartás *intenzivebb morjaira*, melyekkel egyrészt értékesítette szántóföldje, rétje nyers-terményeit másrészt pedig termelhette kihasznált földjei részére a szükséges trágyát.

Egymás után keletkeztek a nagyobb mérvű hízalással foglalkozó gazdaságok s midőn a közlekedési viszonyok javulásával s a tejjgazdasági gépek feltalálásával és tökéletesítésével, a tejtulajdonságainak beható megismerésével a hízalás mellett egy annál jóval nagyobb horderejű alap adatott az intenzivebb állattartásra — hozzáfogott hazánk gazdaközönsége a tejjgazdasághoz a nagyobb városoktól messzebb eső helyeken is.

Ujabbán — intenzivebb gazdálkodásunk gátlójául s mindinkább fenyegető veszedelméül fellépett egy eddig ismeretlen baj, a mit rövidesen munkás mizériának nevezhetünk s mely ellen az okszerű mezőgazdasági gépüzem bevezetése mellett, melylyel szántóföldi termelvényeink előállítását olcsóbitjuk, ugy is kell védekeznünk, hogy állati terményeink is olcsók legyenek, értve alatta specziel a tejjgazdaságnál a *minél több és minél jobb tejet adó tehének tartását*, azok lehető legtökéletesebb kihasználását a nyert terménynek jó kezelését, mert csakis így birjuk ki a versenyt.

Jelen kis füzet célja megismertetni a tisztelt olvasót a fenti célok elérésére bevált utakkal és módokkal, tárgyalván a tehenészetek szervezését, vezetését s a tejkezelését addig míg az elhagyja az istállót, illetőleg tejesházát — kapcsolatosan kiterjeszkedem a tehének takarmányozására, a tenyész kiválasztás utján való tovább tenyésztés fontosságára, borjuk

felnevelésére s a tejjgazdasági könyvitel munkám keretébe vágó részére.

Célom az, hogy tanulmányaim, kérdezősködésem és saját tapasztalataim nyomán egy hasznavehető kiskönyvet adjak a magyar gazdaközönség kezébe s hogy ha ezt elérem, megelégszem azzal a tudattal, hogy hasznos tejjgazdasági tudnivalók közreadásával közvetve én is hozzájárultam egy porszemmel szeretett hazánk mezőgazdasági fejlődéséhez.

A tartandó fajta megválasztása.

Nem irok a multról s épen azért nem kezdem azon, hogy az egyes un. tejelőfajtákat ajánlgassam, mert hiszen jól tudjuk, hogy a tejelőképeség *individuális potentia* s ilyen jól tejelő individum egyik fajta individumai között több van, másoké között kevés. Valamikor réges-régen talán minden tehene a nagy világnak egyforma rossz tejelő volt, de azután a tenyésztő ember értelmisége, a segítségére lévő természet és éghajlati viszonyok kihasználásával kialakította a részére szükséges jól tejelő tehenet s igen természetesen ez ott történt meg, hol erre szükség volt s hol épen az előbb említett természeti viszonyok jó legelők, buja rétek értékesítési viszonyok szóval kedvező körülmények elősegítették. Ilyen helyeken alakultak ki az un. *tejelőfajták*, melyek közül nagyon sokkal kísérleteztek hazánkban is s egy pár be is vált közöttük.

Hazánk ősi marháját legteljebb ujabb időben kezdték egyes lelkes hivei ez irányban fejleszteni, mert mikor még sok, sok magyar, szarvasmarha volt senki sem gondolt rá hogy össze szedte az e téren legjobbakat, hanem csak úgy özlöött be a sok piros és fekete tarka továbbá laszderes marha. Hogy jól van e ez így vagy rosszul ne kutassuk. A magyar marha tejelési irányba fejlesztésével foglalkozok, valamint azok eredménye kik hust raktak a magyar marhára, azt gyorsabban fejlődővé tették — azt bizonyítja, hogy a mikor még volt miben válogatni lehetett volna szép eredményeket elérni s egy kis kitartással ma — lehetne sok tejelő — hustermelő — igavono magyar törzs illetőleg tenyésztet. Ezen már késő keseregni, a mi elmúlt vissza nem jön, ki kell használnunk a rendelkezésünkre álló fajták illetőleg tejfajták között a saját gazdasági viszonyainknak legmegfelelőbbet s ezt tovább tenyésztve mindig jobbá kell tenünk.

Ismétlem, hogy egyes fajták ajánlgatásával, azok tehetőségének felsorolásával céltalan volna foglalkoznom, mert a fajta még nem minden, fő a megválasztásnál bizonyos fajta keretén belül az egyed (individuum) s azután *okszzerű tenyésztéssel* kialakulnak a célunknak megfelelő *családok* s lesz belőlük egy *törzs*,

== Jobb és ==
megbízhatóbb
 == magvakat ==
nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —
33 év óta
Mauthner
Ödön
 cs. és királyi udv. szállító
 magkereskedésében
BUDAPESTEN
 VII., Rottenbiller-u. 33. sz.
 IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és
 bérmentve. 1002

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi, szőlőművelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük. 1006

00	Mezőgazdák A jegyü permetező	40	korona.	00
00	" " B " "	34	" "	00

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE — BUDAPEST V. — Alkotmány-utca 31.

mely törzs tenyésztésben a rokon tenyésztés háttérig menő okszerű beltenyésztéssel mesés eredményeket érhetünk el; s mikor már vérfrissítéstől jót várhatunk a legmesszebb menő ovatosággal járjunk el.

Mit tapasztalunk azonban? Azt hogy hazánk sok szép tehenészetében alig egy pár évvel emelkedő tejelést, s hogy okot keressük a kapkodásban találjuk meg, értve alatta az egyező tulajdonságok illetőleg származás figyelembe vétele nélkül való tulságos bizadalmát bizonyos fajtákban, még a legdrágább tenyész-állatok beszerzésénél is. E tárgyban utalok Krick Aladárnak az »Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapokban 1908 április 19-én megjelent Állattenyésztés és törzskönyv« című igen becses cikkére, hol igen szépen kifejti a magyar tenyésztők felemlített, igen nagy hibáját, melyet még az igazán biztos áru importált állatoknál is követnek.

(Folytatjuk.)

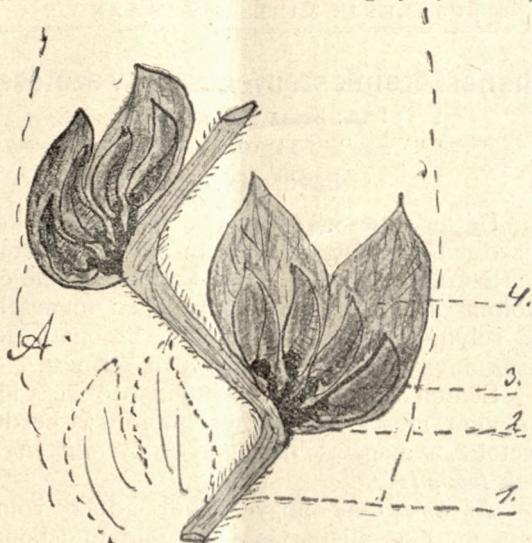
A magyar komló toboz-termésének alaktani viszonyairól.

II.

A vadon előforduló himvirágu komló hasonló termetű egész a termő ágakig, amelyeken toboz helyett zilált buga virágzat lóg. A bugás elágazás minden szárcskáján van kis virág, melynek öt osztatu leple sárgás-zöldes színű. A virágból 5 porzó áll ki, ezek végén levő két

nincsen vadkomló, mégis találunk termékenyítés révén fejlődött magvacskákat a nemes komlótoboz termésben is. Miután pedig a magvas toboz a sörgyártásban nem kívánatos — a komlós kert tájékán a hím (vad) komlót irtani szokták.

A toboz füzéres virágzat, mert a csoportosan ülő virágocskák egy közös tengelyre mintegy fel vannak füzve. Ez a tengely (2. ábra) a

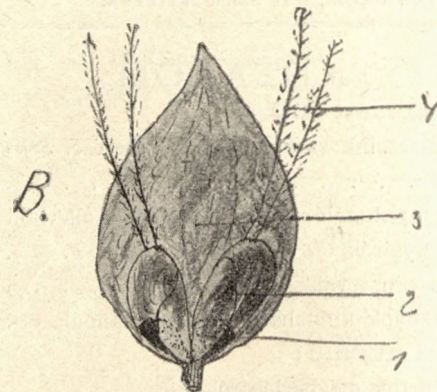

2. ábra. A komlótoboz tengelyének egy részlete, (1. toboztengely, 2. csökevény virágszárcskák 3. termő pikkelyek. 4. takaró murvák.)

toboz egyenes szárának a zezugos (könyöklős) folytatása, a toboz virágzatának a gerince. Azért

s két-két ilyen virágocskát kívülről egy közös takaró (murva-) pikkely borít el, de ez már a tengelyen ül.

A kétféle takaró (pikkely és murva) levélke között feltűnő különbségek vannak. A termő pikkely finomabb lemezű, hegyesedő, dus erezetű, s alsó részén öblös, melybe mintegy beleburkolódik a termő (3. ábra) sőt azzal

3. ábra. A komlótoboz füzéres nővirágzatának egy részlete. (1. termő, 2. termő pikkely, 3. takaró murva 4. a termő bibéi.)

megtermékenyítés esetén össze is nő, ezáltal szárnyat kapván, (szellővel) a tovaterjedésre válik alkalmassá. E pikkelyleveleknek az a fontossága, hogy tövük mindkét oldalán, de különösen hátlapjukon tele vannak tejes mirigyekkel, amelyekből a lupulin válik ki. E termő pikkelyeket párosan kívülről a takaró (murva)

4. ábra. Főbb komlótoboz formák. (1. vadkomló, 2. bodollai-würtembergi, 3. magyargorbói-spalti, 4. petróczi-bácskai, 5. algyógyi-golding, 6. ilyefalvi-spalti, 7. bácsmadarasi-saazi, 8. békéscsabai saazi, 9. bihar-tóti-nagylángi, 10. raffnai-saazi fajták)

portokkal bíró porzókból aránylag igen sok virágpor (pollen) van, mely a tokok szétpattánása után a széllel messze is elszállítatik, innen van, hogy bár valamely komlós kert környékén

könyöklős, mert a töréseken csökevényesen fejlődött négy szárcska van, s mindegyikén egy-egy nővirágocskák ül. Ennek legbelső tagját a termő alkotja, melyet egy termő-pikkely zár be,

pikkelyek fedik be, melyek nem oly hosszukásak, kevésbé ereztettek, zöldes színűkkel arra vallanak, hogy a lomblevelek köréhez tartozhatnak, habár csökevényes formában. Ezt igazolja

<p>Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.</p> <p>Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.</p> <p>Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.</p> <p>Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.</p>	<h1>Sárga Kristof</h1> <p>utódai</p> <p>fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára</p> <p>Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.</p> <p>1008</p> <p>☎ Telefon-szám 567. ☎</p>	<p>Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.</p> <p>Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.</p> <p>Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.</p>
---	---	--

az is, hogy helyükön sokszor igazi komlólevél-kék nőnek ki, amelyek a toboz „lombosodását” okozzák.

A kezdetleges — ecetszerű-tobozból ki-álló finom pihék a termő bibéjét alkotják, melynek finom szőrös ragadós szálára reá kerül a virágpors és a megtermékenyítés megtörténhetik. Ez esetben nemcsak a termő duzzad meg, illetve fejlődik, de nő a termő pikkely is és ez okozza, hogy az ilyen u. n. magvas tobozok nagyobbra is nőnek, mint az olyanok, a melyekben a termékenyítés nem sikerült, — de a sörgyárosok előtt csak az utóbbi kívánatos

Elvirítás után (akár történt megtermékenyítés, akár nem) az elszáradt bibeszálak kihullanak; a virágfüzérkének mindinkább nőnek, tehát az egész toboz is nyulik, szélesedik s a fajtát jellemző alakot nyer.

A komlótohoz alakta.

A komlótermés vizsgálatát megelőzőleg különbséget kell tennünk abban, hogy a komlótohoz teljes beérését *botanikai érettségnek* mondjuk, mint azt pld. a vadkomló tohoz termésénél látjuk szeptember végén. — Ugyanis ekkor a tohoz már barna sárgás színű, a pikkelylevelek szétállók, ezért egyrészt borzolt a tohoz külseje, másrészt belőle a lupulin könnyen porzik, mert ez már szemcséssé száradt, az elernyedő mirigy tartókból szellő lebbenésre kipereg, színe sötét sárga és fénytelen s némileg már avasszagu a komló liszt.

A természetes érettséggel szemben áll a *termelési (technikai) érettség*, amely abban az időpontban következik be, amikor a lupulin már teljesen kiizzadt ugyan, de a tohoz még zárt, zöldes színű, tehát a természet rendjén még fejlődésben — illetve az érés elején van. Ebben az állapotban még zártak a mirigytartók, azokban minden illatával, vegyi alkotmányával teljesen az arany-sárga komlóliszt, mely még gyantás is lévén, nem hull oly könnyen, s mert a sörgyártási célokra így alkalmasabb a komlótohoz, a termelő a technikai érettség fokán szedeti azt. A két eredési idő közt 20—30 napi időközot tapasztaltam.

Vizsgálataimban csakis az utolsó fejlődésben szedett komlótohoz anyagot használtam, megfigyeléseimben a termés (tömeg)-ről az egyes tohoz felé haladva.

a) *Külső bélyegek.* Egy-egy komló minta tudományos bírálatánál nem árt, ha elébb gyakorlati fogások útján is megismerjük az előttünk fekvő anyagot. Így első sorban is feltűnik a komlótohoz minta *színe*. A rendes termésnek halványsárgás zöld a színe és friss fényű. A túlérett, hibás komlót a vörös barna, sokszor feketés szín jellemzi s fénye (Glanz) nincs. E két véglét között áll: a korán vagy későn szüretelt, a karónszáradt, jégveréses, szeltépett, eső áztatta, rosszul szárított vagy zsákoltt, kénezett, rovarragott vagy penészes komlótermés színtozozata, minden esetben olyan határozott bélyegekkel, hogy azok nyomán már lehet következtetni a tohoz becsére.

Már kevésbbé alapos a *tapintás* általi becslés, mert az egyik bíráló keze finomabb tapintatu, a másiké durvább. Ha egy mintából felmarkolunk, s szárítás után visszaborítjuk azt a vizsgáló lapra, minden tohoz eredeti formájába igyekszik, anélkül, hogy töredeznék, azt zsiros rugalmas, jó szárításu komlónak mondhatjuk: ezzel ellentétben a tulszáraz komló széttöredezik, a nedves minta pedig gomolyban, összeragadva marad. Ha az egyes tohozt két ujjunk közé fogjuk és párnás tapintatu, az jó minőségű, ellenben ha lapos érzetet kelt, sőt kiérzik belőle a tengely vagy a fejlődő magocska, akkor gyengébb komlóval van dolgunk.

A sörgyáros a komlótermésnek az *illatát* is bírálja. Ez is az egyén gyakorlottságától függ, de az bizonyos, hogy gyakorlott szaglók érzékkel egy előttünk fekvő minta sorozaton: az illattól lefelé a szagig lehet megkülönböztetéseket tenni. Az illatfokokozatok a széna illattól a fokhagyma szagig terjednek: de mindég a *lupulin illat teszi a főjellegét*. A komlótermés illatát befolyásolják: az eltérő talajminőségek,

erős trágyázás, korai vagy késői szedés s a helytelen szárítás, sőt a raktározó helyben levő más szomszédos anyagok szaga is.

Az imént elősorolt bírálati szempontok inkább csak gyakorlatiak, de komlóismeret szempontjából a botanikus *előgyakorlatát* is alkalmazhatjuk — addig is míg áttérhet a következő alaktani bélyegekre. Ha már most a mintának nem a tömegét vizsgálom, de vagy egy tucat tohozt külön rakok, kitűnik, hogy a tohozok nem egyformák, de köztük *alakra* különbségek vannak. Előbbi oldalon (4. ábrán:) láthatók hazai komló fajták jellegzetes alakjai: ezek körvonalait a két fő tengely méreteivel (diagramma) határozzuk meg. A körvonal szempontjából kívánatos, hogy a tohoz zárt legyen, azaz a pikkely levelek körkörösön és egyenletesen fedjék egymást, ilyen jó zártságot mutat a 7 számú tohoz s utána pedig értékbeli sorrendben 8, 9, 3, 4, 6, 5, 10, 2 és 1 számú (vadkomló) következnek.

A diagramma szempontjából a következő formák szerint csoportosítom a tohozoikat.

a., A gömbölyű (diószzerű) alakkal bíró tohoz (9), melynek ha a csucsából a száráig s a közepén vízszintesen balról-jobbra két kereszt-átlót rajzolunk, úgy egyenlő száru kereszt-

diagrammot nyerünk. Ez az alak az első rendű minőségű komlófajták jellege, A 10-es jelzés már némileg átmeneti alak.

b., A második *tojásdad* formánál (7) már kissé nyulik a rajz, a függőleges átló valamivel hosszabb a kereszt-átlónál, amely amant derékön metszi. Szintén finom komlójelleg, kivált ha a körvonal éles s a tohoz zárt. A rajz 5 és 8 jelzései átmenetiek.

6., A 4-el jelölt alak hegyesedő *kúpos* tohoz, sokszor négyélű. A hosszú átló 1.5-szer hosszabb, mint a kereszt-átló; általában elég tömöttek az idetartozó fajták. A 2 számú alak ide tartozik, de átmenet a 3-as és az 1-es felé is.

d., Ha a tohoz tovább nyulik a 3-ik számú *hengeres* formát kapjuk, melyben a hosszabb átló kétszer olyan hosszú, mint a kereszt-átló. Az ilyen tohozok sokszor négy élű hasábos változást is mutatnak. Ezen alak tohozai már kissé nagyok, nem mindég zártak, sőt aránylag már lazák. Még jó átmenet a 6 számú, bár körvonal zavart.

f., A *vadkomló* tohoza formátlan, körvonal szabálytalan, egyszóval az egész határozatlan alak. Természetesen nemcsak a vadon előforduló komlótermésben találtam ezt az alakot, de sok kertű komlóban is, s mégis néha

Négy magyar komló fajta tohoz-méreteinek táblázata.

Komló-tábla jelzés	A fajta neve	A tájfajta jelzése	M e g n e v e z é s	A tohoz					Jegyzet	
				A termőhely tengerszint feletti magassága	szélessége			100 tohoz abszolútus súlya		Cséres-féle tömörségtí szám
					szélessége	hossza	tengely hossza			
				méter	milliméter			gram		
1	VI. Héjjastalvi-spalti	a)	eredeti-spalti	—	26	27	18	19	2,71	1906-iki
2		b)	ilyefalvi-spalti	534	27,5	31,6	26,3	18	4,73	1907-iki
3		c)	kolozsvári-ilyefalvi	346	26	36	28	20,5	5,74	"
4		d)	zágoni-ilyefalvi	587	23,6	32	24	17	4,08	"
5		e)	marosvásárhelyi-ilyefalvi	332	24	32,5	27	17	4,59	1906-iki
6		f)	eredeti-spalti (Kolozsvár)	346	16	27	23,6	16,5	3,87	1907-iki
7		g)	bitai-ilyefalvi	523	20,3	31,3	20,3	15,5	3,14	"
8		h)	sárkányi-ilyefalvi (Esztergom)	145	25	35,5	25	23,5	5,87	1906-iki
9		j)	kolozs-gorbói-ilyefalvi	424	26	33,5	18,5	19	3,51	"
10		k)	lapusnyaki-ilyefalvi	180	26,5	38	27	20,5	5,53	"
átlagok				—	24,8	33,8	27,4	18,8	4,17	
11	VII. Nagylángi-saazi	1	eredeti-saazi (korai)	233	21	29,5	17,3	—	—	1907-iki
12		2	nagylángi-saazi	150	23,6	33,6	17	19	3,23	"
13		3	letenye-nagylángi	153	21	31	17,5	—	—	"
14		4	sárkányi-nagylángi (Esztergom)	146	31	32,5	19,5	22	4,29	"
15		5	rácalmási-nagylángi	127	27	32,5	26,5	—	—	1906-iki
16		6	alsózsemberi-nagylángi	231	28,5	40	23	19	4,37	"
17		7	bihartóti-nagylángi	161	20,5	21	15	22	3,30	"
18		8	somogy-szentimrei-nagylángi	176	23	33	28,5	16	4,56	1907-iki
átlagok				—	25,3	33,3	24,7	19,5	3,95	
19	VIII. Hévízi-saazi	a)	eredeti-kései-saazi	233	21	32	29	—	—	1907-iki
20		b)	hévízi-saazi	475	22,5	34,3	22	14	3,08	1906-iki
21		c)	kucsuláta-hévízi	481	22,5	28,5	20,5	27,5	5,63	"
22		d)	sziráki-hévízi	150	26	32,5	18	20,5	3,69	1907-iki
23		e)	alsózsemberi-hévízi	231	27	31	24	20,5	4,42	1906-iki
24		f)	szászbudai-hévízi	496	22,5	29	22,5	18	4,03	"
25		g)	garábi-hévízi (Nógrád)	368	24	41,5	35	21	7,35	"
26		h)	ujszékelyi-hévízi	285	33	35,5	31	14	4,34	"
átlagok				—	20,6	31,1	21	19,6	4,83	
27	IX. Szentersébeti-Golding	a)	eredeti-szentersébeti-golding	410	17,5	28,3	18	18,5	3,33	1906-iki
28		b)	buni-szentersébeti-golding 1906.	388	11,5	33,5	22	21	4,02	"
29		c)	buni-szentersébeti-golding 1907.	388	27	35,5	26,7	22	5,87	1907-iki
30		d)	kolozsvári-szentersébeti-golding 1907.	346	22	32,5	22	20	4,10	"
31		e)	fehérégházi-szentersébeti-gold. 1907.	364	24	31	19,5	23	4,45	1906-iki
32		f)	algyógyi-szentersébeti-golding 1907.	217	32	37	25	19	4,75	1907-iki
33		g)	sz.-keresztúri-sz.-erzsébeti-gold. 1907.	491	28	35	26	24	6,24	—
I. átlag				—	23,1	32,2	22,7	21	4,81	
34	h)		Eredeti-golding-Kolozsvárt-honosod.	346	22	31	19,5	13	2,1	1907-iki
35		j)	ilyefalvi-stájer-golding.	534	25	40	29	15	4,4	"
36		k)	eredeti-stájer-golding.	257	25	30,5	17,5	14	2,1	"
II. átlag.				—	23,4	33,4	19,6	14,1	3,14	
A két átlag átlaga.				—	23,4	33,4	19,6	17,5	4,21	

nem volt kizárva, hogy benne elég és jó lupulin ne teremjen. De legelőször a lupulin szegénységnek határozott külső jele a zilált toboz. Még megjegyzem, hogy a vadkomló tobozai között is találunk formás tobozt. A rajzban a toboz alakokhoz mellékeltem a toboz tengely alakokat is, s ezek megvizsgálása után kitűnik az, hogy szabályos tengelyen szabályos toboz formálódik, de a tengelyekről részletesebben utóbb lesz szó. S ha a vadkomló vastag bogos, kevésbé zegzugos tengelyétől indul ki szemlének és leír a 7 és 9 toboz tengelyek vékony, finom erősen zegzugos szőrözött alakjág, illetve ha összehasonlítjuk a toboz alakokkal: fenti tétel már első tekintetre beigazolódott.

A külső jellegekhez tartozik a toboz nagysága is. Változatossága kitűnik az iménti ábra toboz formáiból is. Minél hosszabb a tengely, minél kevésbé zegzugos annak szerkezete, annál ritkábbak rajta a pikkelyek, s azok annál inkább nagyra, szélesre fejlődnek, tehát terjedté alakítják a tobozt.

A rajz 7, 8, számú alakjai a rendes nagyságok a 9 és 10-es jelzésűek még tűrhetőek, de azontul már aprónak mondjuk a tobozt, felfelé tűrhető a 4, 6. nagyság, de már az 5, 3 és 2-ös alakok némileg túlfeljöttek. Vannak szélesebb-hosszabb tobozok is — de azok már rendellenességek. Határozottabban az átlag méret számaival igyekeztem néhány (36) hazai komló-tobozmintának a nagyságát megállapítani. Méréseim eredményeit az idem mellékelt táblázatban jegyeztem be.

A tojás conserválása.

IV.

II. A tojások valami szigetelő anyaggal bevonva vagy impregnálva.

A második kísérleti csoportnál a tojásokat valami szigetelő anyaggal vonták be vagy pedig vegyi anyaggal impregnálták. A szigetelő anyagokkal a levegőt akarták többé-kevésbé elzárni; míg a kémiai anyagokkal impregnálásnál a deszficiálás volt a cél. Megkísérlették azt is, hogy a tojásokat, rövid ideig nagy melegen tették ki, hogy a fehérének a külső rétege megalvadjon s úgy ez akadályozza meg a bomlást.

A fenti célokra használt anyagok a következők: *vaselin* vagy *szalonnabőr*, *felolvasztott zsír*, *paraffin*, *viasz*, *kollodium*, *lenolaj*, *finis*, *tojásfehére*, *feloldott gummi*, *dextrin*, *keményítő enyv*, *sellak*, *gyanta*, *kanissuk*, *papír*. A vegyi anyagok közül: *salicyisav*, *borsav*, *felmangansavas káli*, *vizüveg*, *montannin kénsav*.

9-ik kísérlet. A tojások paraffinnal voltak bevonva. Május 14-én 20 darab tojást, 60°-ra felmelegített paraffinnal vontak be s tojástartó deszkára a kamarába állították. Már 6 hét múlva penészgomba csomók voltak láthatók a paraffin réteg alatt s később 2 hét múlva az összes tojások foltosak voltak. Két megfőzött tojásnál a fehéré és sárgája jóízű volt, a penészgombák még nem hatottak a belsejébe, de a szaguk már dohos

volt. Két hét múlva az összes tojások elromlottak.

10-ik kísérlet: A tojások szintén paraffinnal voltak bevonva azzal a különbséggel, hogy a paraffint előzőleg 5 óráig, 110°—120° melegen tartattak s 90°-ra lehűtve használták a tojások bevonására. A paraffin nem volt minden tojáson egyforma vastag rétegben s az egyes tojásokra felkent paraffin mennyisége 0—568—266 gramm között változott. Augusztus 5-én ilyen módon kezelt s a kamarába elrakott tojások már dec. 9-én használhatatlanok voltak. A paraffin réteg alatt penészgomba csomók voltak s a tojások részben dohosak, részben romlottak.

11-ik kísérlet. A tojásokat higroinban feloldott paraffinnal vonták be. Ennek a kísérletnek az eredménye az előbbiekhöz hasonló volt, amennyiben a december 9-én elrakott. január 9-én, február 18-án és március 18-án megvizsgált tojások, anélkül, hogy a színük megváltozott volna, dohos szaguk és színük voltak.

Ez a három kísérlet mutatja azt, hogy a paraffin nem alkalmas a tojás konzerválására.

12-ik kísérlet. A tojások sellakkal voltak bevonva. A sellakból 10 grm-ot 100 cm alkohol és 100 cm aetherben oldottak fel s ezzel május 6-án 18 darab tojást kétszer-háromszor beecseteltek, úgy hogy a tojásokon erős és tartós sellak réteg képződött. November 27-én az összes tojások normális színűek voltak, de az izük és szaguk a lakk és aetherre emlékeztetett. Későbbi vizsgálatoknál (január 7, február 11, március 10) a sulyokból veszítettek ugyan, különös mellékizüket megtartották, de jól elállottak. Ezzel az anyaggal más kísérletezők (Zarkendorfer, Drechler) is hasonló eredményeket értek el.

A többi, vízben oldható anyagok (tojás fehéré, enyv, gummi, dextrin, oldható keményítő) nem alkalmasak azért sem, mert már maguk kedvező tápláló talajul szolgálnak a különböző mikroorganizmusoknak s ezeket könnyen átvihetik a tojásra is.

Fr. Böckmann* teljesen friss 400 drb tojást száraz ujság papirosba, külön külön, szorosán becsomagolt s egy lapos, négy részre osztott ládában rakta el, hogy egy-egy részben 100 drb tojás volt.

A tojások hónapokig elállottak, egyszem romlott meg, s az izükkel is meg volt elégedve. Strauch előbb megmosott tojásokat puha papirba csomagolva tett el, de 6-8 hónap után 20 tojás közül, már csak 4 drb volt élvezhető.

Érdekesek azok a kísérletek amelyeket *vizüveg* és a *montannin* nevű szerrel végeztek.

13-ik kísérlet: 1903 május elején 20 tojást, amelyek közül 10 drb egy hétig jégsekényben volt, 10 pedig egészen friss, vizüveg oldattal háromszor beecseteltek. Az ecsetelést úgy végezték, hogy a tojásokat tojásdeszkára állították s előbb az egyik s mikor ez meg-

* Fr. Böckmann: Die Methode zur Konservierung der Eier und ihr praktischer Wert, Neueste Erfindungen und Erfahrungen 1890. 17. 196. 245.

száradt megfordítva, a másik felüket ecsetelték be. Háromszori bekenés után a tojásokat tojástartó deszkán a kamarába helyezték el.

November 25-én a tojások láthatólag nem változtak, de a vizüveg burok, itt-ott lehámlott. Tojásvizsgáló lámpával látszott, hogy a légkamara meglehetősen nagy. Megvizsgálták öt tojást s ezek közül négy jóízű volt, míg egy már használhatatlan. A megmaradtakból jan. 7-én 2 tojás már elpusztult; február 11-én a megvizsgált tojások nem változtak s az izük úgy főzve, mint sütve jó volt. Március 10-én a megfőzök meglehetősen jóízűek voltak, de igen beszáradtak. Az átlagos napi sulyvesztés aránylag 0.0584% volt. Strauch is végezett vizüveggel hasonló kísérleteket, de az eredmény még rosszabb volt, mert 20 tojás közül egy hónap múlva csak 12 volt használható.

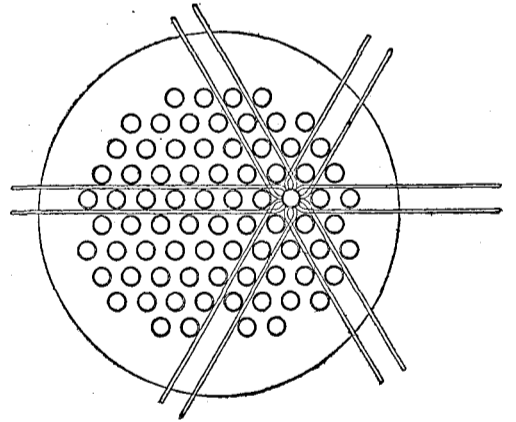
A vizüveg mint konzerváló anyag, amint azt egy későbbi kísérletből láthatjuk, igen jó.

Gőzmozgonyok kihuzható csöveskazánnal

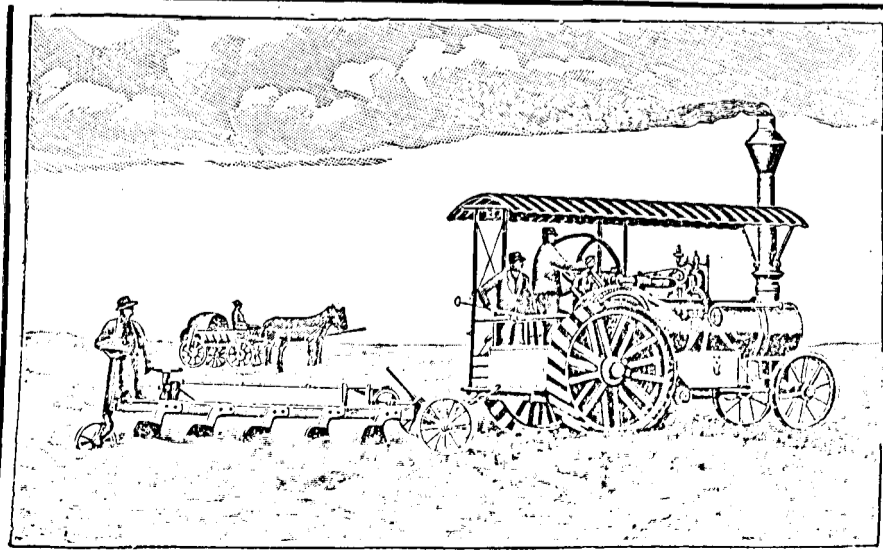
Umrath és Társától, Budapesten.

Gőzmozgonyok kihuzható csöveskazánnal mezőgazdasági üzemeinkben még nem találtak oly mérvű figyelemre, aminőt a közönséges kazánnal ellátott mozgonyokkal szemben megérdemelnének. Főelőnyük tudvalevőleg tökéletes tisztogathatása a kihuzható csöveskazánnak. Ugyan a közönséges mozgonykazan is megtisztogatható iszaptól és kazánköttől, de ez rendszerint nagyon terhes munka, amely elsősorban igen lelkiismeretes embereket igényel, akiknek fáradságot kimélniök nem szabad, hogy a kazán belsejének nehezen hozzáférhető részeit is gondosan kitisztogathassák. Ezenkívül nehéz a kazántulajdonosnak a tisztogatást kellőképpen ellenőrizni.

A buvólyuk kinyitásával könnyen meggyőződés szerezhető, vajjon a kazánban egy hosszabb üzemidőszak után annyi lerakódás történt-e, hogy aipos tisztogatás kivánatos volna. Ha igen, egy a csőrendszer kivételéhez és a kazán tisztogatásához, ami egy nap alatt könnyen végezhető, hozzá kell fogni.

A csövek tisztogatása, melyek közül mindegyike 12 oldalról hozzáférhető — lásd fenti ábrát — laposvágóval, míg a csőlapok tisztó-

UJI Egygéprendszerű gőszántás UJI (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

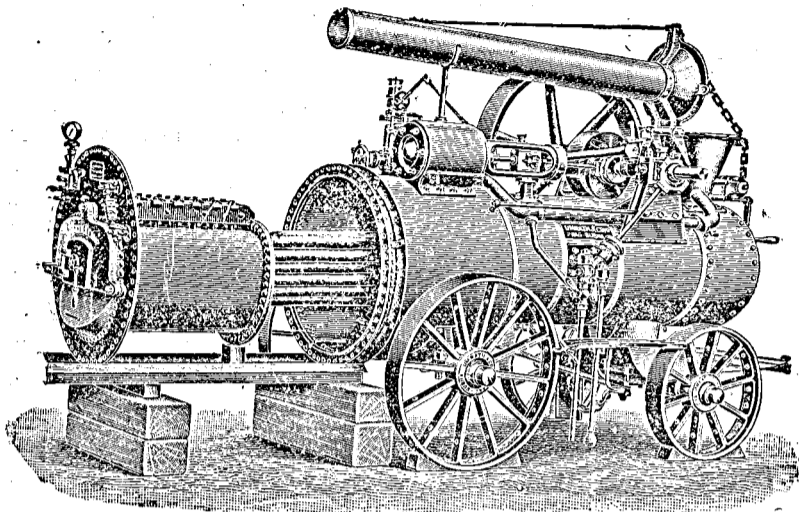
Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1908

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

gatása keresztvágóval történik, mely vágókból mindegyik fajta néhány példányban szállítatik a gőzmozgonynal. A tüzszekekrényből a kazánkö legkönnyebben úgy távolítható el, hogy arra egy ugynevezett kazánkalapáccsal egyik utást a másik mellé mérjük. A mellő, vagyis a tüzelés felé fordított csőlap tisztogatására különös gond fordítandó, mert ezen lap leginkább szenved a kazánköttől és ennek bőséges jelenlétének igen könnyen a források megfolyósodását, sőt a csőlap szakadását idézheti elő.

Szállítható magasnyomású gőzmozgony kihuzható csöveskazánal Umrath és Társától, Budapesten.

A mozgony tulajdonosa, ha csak egy tekintetvet vet az egész szabadon álló kazánbelsőre valamint a kazán előtt fekvő csőrendszerre és a lángcsőre, meggyőződhetik a gépész által eszközölt munkáról, hogy az alaposan végeztetett-e és a kazán oly jó állapotban van-e, hogy a következő üzemidőszakban aggály nélkül használható.

Egy ily kazán föltétlenül tovább tart, mint egy közönséges mozgonykazán és bizonyosan ép oly sokáig fog szolgálatot teljesíteni, mint a rajta levő gőzgép, míg a közönséges kazánal ellátott gőzmozgonyoknál tudvalévő dolog, hogy a gép még sokáig üzemképes lenne, amikor a kazán már tetemesen megromlott és ismételt, sok költséggel járó javításokat igényelt. De ez nem az egyedüli előny, amelyet a kihuzható csöveskazán nyújt, mert a kazánköréteg, ha csak 1—2 mm. vastagságu is, a hőkiáradást lényegesen megnehezíti és egy tisztán tartott kazánban jelentékeny tüzelőanyag is megtakarítható.

Umrath és Társa Budapesten már évek óta szállítják gőzmozgonyait kihuzható csöveskazánal is, de a cég tudósítása után itélve ugy látszik, hogy mozgonyok kihuzható csöveskazánal a magasabb ár következtében, melyet a drágább előállítás okoz, nem terjedtek el annyira, mint ahogy nevezetes előnyeiknél fogva megérdemelték volna.

IRODALMI SZEMLE.

A földbirtok megosztásáról. Most, amidőn a magyar szocialisták kidolgozták új agrárprogramjukat abból a célból, hogy a földmives rétegeket maguknak megnyerni sikerüljön, nagy aktualitással bír az a füzet, amely a Magyar Gazdaszövetség kiadványainak sorában e napokban látott napvilágot. Bernát István országgyűlési képviselő, a Ma-

gyar Tudományos Akadémián felolvasott székfoglalóbeszéde, amelynek címe: „A földbirtok megosztásáról“. Bevezetésében feltünteti ennek a kérdésnek fontosságát különösen minálunk, ahol sokan elseretnék hitetni, hogy a gazdasági bajoknak forrása a nagybirtok terjedése. Bernát István felveti tehát a kérdést, hogy vajjon a nemzetek történelme ez állítás igazságát bizonyítja-e be? Végigvezet az ó-kor államain, Hellász és Román, vázolja a régi zsidóknak agrárpolitikai rendszerét, rátér Angliára, amely ma is a nagybirtokok hazája, majd szól Olaszországról és az Egyesült-Államokról, bemutatja Németország birtokrendjét fejlődését, fölemlíti azokat az adatokat, amelyeket Olaszországból nyert. Vázolja Oláhország, a Svájc, Hollandia és Belgium állapotát és végül rátérve hazánkra, meggyőzően mutatja ki, mennyire igaztalan szocialistáknak a Marx elmélete alapított állítása, hogy Magyarországon növekedik a nagybirtok, s a kisbirtokok száma napról-napra süllyed. A szocialista Dávid mondja azt, hogy éppen akkor, a midőn a Marx féle jóslatok szerint a kisbirtokosságunk végvonag-

lásban kellene lenni, dolga napról-napra jobban megy. Rámutatva még az idegen kéz birtokszerzésére és az uszorára, amely a parasztbirtokok fenntartását nehezíti, a szerző oda konkludál, hogy a kutatások bebizonyították, hogy a mezőgazdaság fejlődése nem a nagy, hanem a kisbirtokosok száma az utóbbi 30 év alatt minden kedvezőtlen tényező mellett is, erősen szaporodott. Marxnak az az állítása, hogy a mai gazdasági rend és fejlődés szükségképpen maga után vonná a parasztság elpusztulását, beigazolást nem nyert. Az érdekes tanulmány ára 80 fillér, megrendelhető a Magyar Gazdaszövetségnél, Budapest, Szentkirályi-utca 40. sz.

EGYLETI ÉLET.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület 1908. június hó 9-én, (kedden, pünkösd harmadnapján) d. e. 11 órakor Marosludason, a község-háza nagytermében tartja f. évi rendes Közgyűlést, melyre a tagokat tisztelettel meghívja
Az Elnökség.

Tárgyak:

1. Elnökség, választmány és tisztikar választása.
2. Mérleg és zárszámadás.
3. Működési program elöterjesztése.
4. Költségelőirányzat megállapítása.
5. A választmány utján előterjesztett indítványok.

Felterjesztés a söradopotlék és a magyar komló tárgyában.

Az E. G. E. 133. II. 18./1908. sz. alatt a következő felterjesztést küldötte Darányi Ignác miniszterhez:

„Tudomásunk szerint a „Magyar Sörfőzők Egylete“ és a „Vidéki Sörfőzők Egyesülete“ ez év elején közös kérelemmel fordultak a nagy méltóságú Pénzügyminiszter úrhoz a söradopotlék leszállítása céljából.

Hazai sörgyárosaink, kiknek évi komló-szükségletük 5—6000 q. ra tehető, ezen szükségletből alig 400 q.-t fedeznek hazai termésből, holott annak mellőzésére semmi komoljabb okuk nincsen. A mi komlótermelésünk, amely évi 9—10.000 q.-ra tehető, emiatt érzékeny hátrányban van a külföldével szemben.

Mint hogy pedig az volna a rendes és természetes állapot, hogy a hazai komló itthon használtassék el, ennek előérése minden jogos eszközt igénybeveendőnek tartunk. Ilyen eszköz volna az, ha kimondaná a kormány azt, hogy söradopotlék beszállításában csak azon hazai földék részesítendők, amelyek honi termésű komlót vásárolnak és olyan arányban, amennyit vásárolnak.

Ezen rendelkezés végtelen előnyös volna hazai komlótermelésünkre, anélkül, hogy a sörfőzők bárminő hátrányt is szenvednének. Kérjük Nagyméltóságodat, hogy ilyen irányban interveniálni kegyeskedjék s vagyunk Kolozsvártt, 1908. május hó 23-án.

Mély tisztelettel

Br. Bánffy Ernő,
e. g. e. elnök.

Tokaji László,
e. g. e. titkár.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Uj külföldi gazdasági szaktudósító. A földmívelésügyi miniszter Miklós Ödönt Rómába küldötte, hogy az ottani Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnél a magyar államot képviselje s egyuttal szaktudósítói teendőket is elvégezze. Malcomes Jeromos bárót pedig, aki eddig Rómában volt gazdasági szaktudósító, ugyanilyminőségben Dél-Németország és Svájc területére kiterjedő hatáskörrel Münchenbe helyezte át.

— Az Erd. Gazdatiszti Egyesület közgyűlése Marosludason, június 9-én, pünkösd harmadnapján fog megtartatni, amint azt az »Egyleti élet« rovatunkban levő meghívó jelenti.

— A magyar gazdaszövetség igazgató választmányja legutolsó ülésben, tekintettel arra a nagy fontosságra, melylyel ez ügy a gazdálkodókra bír, elhatározta, hogy mindazokat a követeléseket és kívánságokat, melyek a jegybank szabadalmának megújítására és jövő szervezésére vonatkoznak, bekéri, összegyűjti és azoknak érvényesítésére, a mennyire tőle telik és a mennyiben ez lehetséges, saját körében a tehetől meg fogja tenni.

— Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület f. hó 28. án, Hadviger Albert egyl. alelnök elnöklété alatt, Dicsőszentmártonban igazgatóválasztmányi ülést tartott. Az ülésről jövő számbunkban referálunk.

— A vetések állása a külföldön a földmívelésügyi miniszterhez érkezett jelentések alapján a következő:

Németország. A brémai konzul jelenti, hogy a május hó elején megre fordult esős időjárás előnyös volt a vetések fejlődésére. A korán vetett ősziak jól, a későbbiek részben hiányosan állanak. A zab és tavaszi árpa kielégítő. Gyümölcsből jó termés ígérkezik.

Svájc. A genfi konzul jelenti: hogy a május havi megre fordult időjárás a növé-

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelölő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMAR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

nyi természetére igen előnyös volt. A vetések jól állanak. Gabona, széna és bor tekintetében biztatóak a terméskilátások.

Belgium. A brüsszeli konzul jelenti, hogy a vetések állása jobb, mint az időjárás után várni lehetett. A cukorrépa vetését kedvező körülmények között bevégezték.

Németalföld. Az amsterdami konzuli hivatal jelentése szerint az őszi gabonavetések közül azok, amelyek korábban lettek elvetve és még őszkor megerősödhettek, a téli időjárást baj nélkül állották ki. A gyengébb vetésekből helyenként kiszántások voltak szükségeseleg, leginkább a repce és kőményvetésekben. A búzavetések általában megtehetőek.

Románia. A foksáni alkonzul jelenti, hogy az őszi vetések fejlődése kielégítő, mindazonáltal esőzések és enyhe időnek általában szükségét érzi a növényzet.

Szerbia. A sabaci konzulátusi ügynökség jelenti, hogy az őszi vetések általában kielégítően gyarapodnak, még a késői ősziak is annyira javultak, hogy most már remélni lehet jó fejlődésüket. A tavasziakkal megkészték. A tengeri vetése folyamatban van. A belgrádi konzul jelenti, hogy a művelés alá vont területek nagyobbodtak, különösen a kender, dohány és cukorrépa területe nyert kiterjedésben, valamint a többi ősziak és tavasziak területe is. Az őszi fejlődésének kedvez az időjárás és amennyiben a további fejlődés is megfelelő lesz, kielégítő termésre van kilátás. A tavasziak vetése még folyik, de csakis a hegyvidékeken, másutt már befejeztetett. A tengeri háromnegyedrészben már kész, a kender szépen kikelt és a cukorrépa is kifogástalanul kél. A rét és legelő jól indult, ugyancsak a szőlő és gyümölcs. A gyümölcsfák virágzását általában dicsérik.

Keletindia. A bombay-i konzul jelenti, hogy az aratási és cséplési munka folyamatban van; ez eredmény, amint az előrelátható volt, rendkívül különböző. A késői terményekre eső volt és azok fejlődése némileg javult. A szántási és vetési munkálatok szórányosan megkezdődtek.

— **Nyári táncmulatság az Erd. Gazdatiszti Egyesület alapítójának javára.** Az Erd. Gtiszti Egyesület ludasvidéki és mezőszéki agilis tagjai Marosludason, június 9.-én, pünkösd harmadnapján, az egylet alapítójának javára, nyári táncmulatságot rendeznek, mely iránt már előre is erdélyszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Hiszünk és reméljük, hogy ezt az alkalmat minden hazarészi birtokos és gazdatiszt fel fogja használni arra, hogy az egylet alapítójának gyarapításához hozzájáruljon.

— **Allattenyésztés a Székelyföldön.** A csikvármegyei gazdasági egyesület javaslatára legutóbb a székelyföldi kirendeltség a vármegye öt községében rendbehozta az elhanyagolt közlegelőket. Tizenkétezer koronát fordítottak arra a célra, hogy a kiscigándi között kiváló minőségű sertés tenyésztésére osztsanak ki.

— **IV. Nemzetközi tejgazdasági kongresszus.** A József Főherceg védnökség alatt jövő évi június havában Budapesten megtartandó IV. Nemzetközi tejgazdasági kongresszus diszelnökségét Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elfogadta. A diszbizottság többi tagjai: Mezőssy Béla, Miklos Ödön, báró L. Pzers, H. Ricard gr., H. P. Wijsman dr., Zichy Aladár gróf, mint alelnökök, Bárczy István dr.,

Benyovszky Mór gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aurél gróf, Makkfalvy Géza, Ottlik Iván, Pallavicini Ede ögróf, Széll Kálmán, Wekerle Sándor dr., Zselenszky Róbert gróf, mint tagok. Desseffy Emil gróf kongresszusi elnök a nagybizottságot f. é. május 18-ra alakuló ülésre hívta össze, mely alkalommal a következő albizottságok szerveztettek: Kiállítás bizottság Harkányi János báró elnöke alatt, kirándulási bizottság Benyovszky Mór gróf és egy vigalmi bizottság Károlyi Mihály gróf elnöke alatt. A kongresszus 3 szakbizottságban fog működni. I. szakbizottság: Törvényhozás és kormányzati intézkedések; Miklos Ödön elnöke alatt, II. szakbizottság: Közegészségügyi és állategészségügyi, Hutya Ferenc dr. elnöke alatt és a III. szakbizottság: tejjgazdasági ipar Keglevich Gábor gróf elnöke alatt.

— **A mezőgazdasági gépipar érdekében.** Az O. M. G. E. elhatározta, hogy a kultuszminisztert felkéri, miszerint az ismétlődő iskolák tanítóit utasítsa, hogy előadásaiukban jövőben mindig terjeszkedjenek ki a mezőgazdasági gépipar támogatásának a jelentőségére. A földművelésügyi miniszterhez annak érdekében tesz felterjesztést, hogy az állami gazdaságok gépbévéárlásainál mindenkor a magyar ipart részesítsék előnyben. Maga részéről az egyesület elhatározta, hogy a létesítendő új tenyészállat vásárlási telepen állandó gépkiallítást rendez magyar gyártmányú mezőgazdasági gépekből.

— **A világ 1907. évi gabonatermése.** A földművelésügyi miniszter most jelentette meg a világ 1907. évi gabonatermeséről szóló jelentésének második kiadását, amely a nyár folyamán közre adott első kiadásban megjelent termései becslései lényegtelen helyesbítéseit tartalmazza. A mostani második kiadás a magyar, angol és német termésbecslés adatait is újból felsorolja, de ezek sem mutatnak lényeges eltérést.

— **Vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Uzon (Háromszékm) községben a minden évben Orbán napját követő szerda és csütörtök napokra engedélyezett országos kirakodó- és állatvásár azon esetben, ha a csütörtöki nap ünnepnapra esnek, a legközelebbi hétköznapokon, vagyis pénteken és szombaton tartassék meg.

— **Országos állatorvosi értekezlet.** A Magyar Országos Állatorvos-Egyesület értekezletet tartott a tejtermelés és tejkereskedés egészségügyi ellenőrzésének szervezése tárgyában. Fettick Ottó dr. állatorvosi főiskolai segédtanár határozati javaslatot terjesztett elő, melyet az igen népes értekezlet minden oldalról megvitattott és megállapította azokat az irányelveket, melyek a további lépések alapjául szolgálhatnak.

— **A bortermelés válsága.** Olaszországból jelentik, hogy az olasz szőlősgazdák nagy válságba jutottak, mert a tultermelés folytán annyira csökkentek az árak, hogy még az önköltségek se térültek meg. A baj megszüntetésére most törvényhozási intézkedést sürgetnek s a bortermelő vidékek képviselői a borfogyasztási adó elengedését és az ásványvizek nagyobb megadóztatását javasolják.

— **Nemzetközi árpa- és komlókiállítás Berlinben.** Fennállásának huszonötéves jubileuma alkalmából a Versuch- und Lehranstalt für Brauerei in Berlin, mint a világ legnépesebb ily irányú egyesülete, mely nemzetközi vonat-

kozásaiban is legnagyobb jelentőségű, ez év október hó 10—18 ig nemzetközi árpa- és komlókiállítást rendez. A kiállításon bemutatják a technika mindazon vívmányait melyek első sorban a modern sörgyártás irányát. A sörárpa és komlókiállítással egyidőben lesz az erjedő- és erjesztőanyagok, nemkülönbön a nehéz városi igáslovak (Hienc) kiállítása is. A kiállítás bizottsága (Berlin, No 65 Seestnasse, Institut für Gärungsgewerbe) készséggel ad meg minden a kiállítására vonatkozó felvilágosítást.

— **Kendertermelési központok létesítése.** A földművelésügyi miniszter leiratot intézett mindazokhoz a vármegyékhez, amelyekben a kendertermelés nagyobbarányu fölkarolása indokolt lenne, hogy a közzgazdasági alap fölhasználásával készségesen támogasson minden olyan akciót, mely a kenderáztatás rendezésére és ezzel a termelés fokozására alkalmas. Rendeletében a miniszter fölhívta a törvényhatóságokat, hogy az érdekeltek bevonásával értekezletet tartsanak s ezeknek határidejéről öt értesítsék, hogy szakembereit az értekezletekre kiküldje.

— **Nyilatkozat.** Egy Budapesten megjelenő pénzügyi és közzgazdasági *merkantil* irányzatú szaklapban legújabb időben két közlemény jelent meg, melyek a valószínűség látszatát keltő szinezéssel, merő valótlanságokat közölve, erős támadást intéznek a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” ellen.

E támadás részletes cáfolatába bele nem bocsátkozhatunk; mert az nélkülözi a tárgyilagosság ismérveit és mert egy *elbocsátott tisztviselőnk sugalmazása alapján*, annak könnyen érthető *elfogultságát* juttatja kifejezésre.

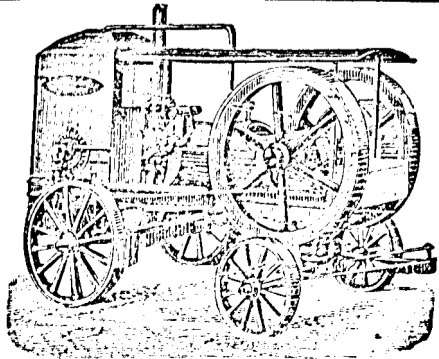
Ezen álláspontunkat meg nem változtathatja azon körülmény sem, hogy a csekély elterjedésű szaklap megfelelő számát sok ezer példányban megvásárolta néhány *külföldi* Budapesten székelő biztosító társulat, kik velünk szemben is élénk versenyt folytatnak.

Szövetkezetünknek tisztelt barátait és üzletfeleit azonban ezen uton figyelmeztetjük, hogy a cikkekben megnyilvánuló nagyon is átlátszó *irányzatosságnak* hitelt nem adva, bennünket eddigi, évről-évre *nagy mértékben fokozódó* teljes bizalmával továbbra is megajándékozni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1908 évi május hó 25.-én

Gazdák Biztosító Szövetkezete igazgatósága.

— **Viharágyú helyett légtorpedó.** A Párizs melletti St. Quen-ben Godar Lajos fizikus légtorpedókkal kísérletez, jégfelhők képződésének megakadályozására. Három köbméteres — torpedó alakú — léggömböt, mely két kilogramm emelőképesseggel bír, egy huszonöt méter hosszú zsinórral lát el, Ennek végére fél kilogramm lögyapot van kötve, melyet egy tempírozott Bikford-féle gyújtókészülék robbant föl. A felhők magasságát trigonometrikusan állapítja meg Godar és a nyert magassági eredmény szerint állítja be

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság

BÉCS, Gumpendorferstrasse 72.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM” BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzemben. — Könnyen kezelhető. — Villanyos gyújtással. — Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. — Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradmától, Nyitra-Ujlak (Nyitra megye); gróf Esterházy László uradmától, Sárosd (Fehérmegye).
Sándor Pál Mező-Bánd, Albisi Béla Alsó-Szová, Löte Lázár Kaál. 2063.

a lögyapoton alkalmazott Bikfford-féle gyujtot. A robbanás hatáskörének átmérője 1800—2000 méter s így öt Godar légtorpedó 9—10 kilométer átmérőjű veszélyeztetett területet tud megoltalmazni. Godar már két év óta végzi kísérleteit.

— Küldöttség a földművelésügyi miniszternél. A kassai, kőszvári, kolozsvári és debreceni gazdasági intézetek küldöttsége azzal a kéréssel kereste föl Darányi Ignác földművelésügyi minisztert és Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkárt, hogy a tanintézeti végbizonyítvány helyett az ebben az évben végző növendékeknek akadémiai végbizonyítványt adjon. A miniszter biztató válasza után Mezőssy Béla államtitkár megígérte, hogy a szabályoknak megfelelő intézkedéssel fogja a kérést pártfogolni.

— A filloxera-vész. A Kolozsvármegye tekei járásába tartozó Tancs és Vajola, valamint a Szabvármegye szászsebesi járásába tartozó Alsópián község szőlőiben megállapították a filloxerát s a földművelésügyi miniszter e községek határát zár alá helyezte.

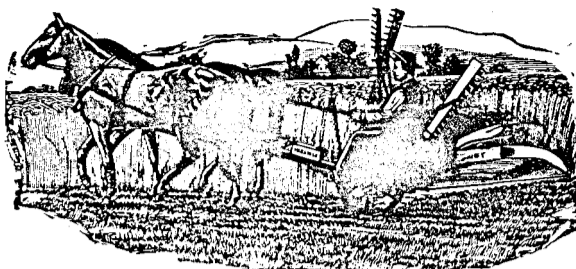
A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONÁ.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Új gabonaaratógép „HANDY“

Szénaforgatók, Lógereblyék.

Új fűkaszálo „Darling“

Kedvence minden tulajdonosának szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

1801. IV.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.) Az intézet alaptőkéje 40 millió korona záloglevélkölcsönöket nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

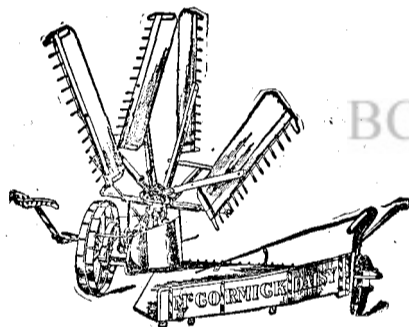
A jelzálogul felajánlott erdőnyrészi ingatlanok értékére és a meg-szavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfit adnak véleményét. 1001

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle** és legjutányosabban a Budapest, Nádor-utca 31—33. sz. szer-zetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelen-tékenyebb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

M^C CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicagó U. S. A.

Igazgatósága és főraktára:

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 12.

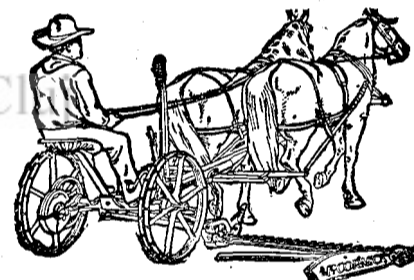
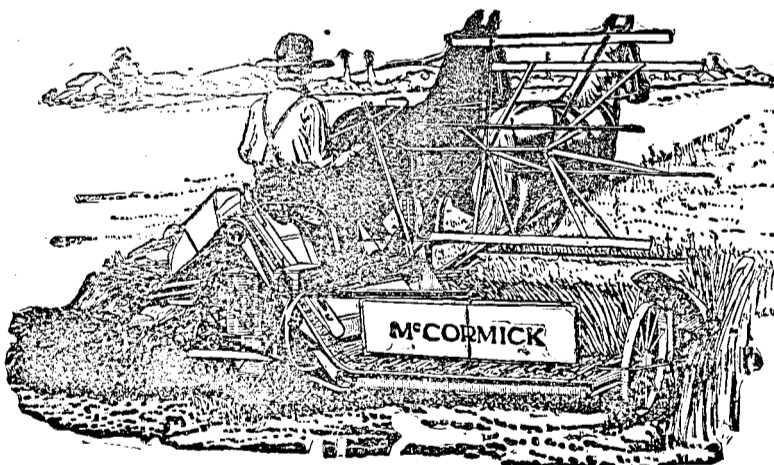
Speczialitások:

Kéveköto-aratógépek 5 és 6 ang. láb metsző szélességgel szállító- és rúd-hordó-készülékkel.

- o Szabadalmazott Kalászemelő.
- o „Daisy“ marokrakó-aratógép
- o autom. asztal-felhajtókészülékkel.

„New 4“ fűkaszálogépek 3 1/2, 4 1/2 és 5 ang. láb metsző szélességgel.

Szabadalmazott „Dán“ késgerenda, Selyemfű, mohos rétek stb. közönséges késgerendával, csak hiányosan kaszálható takarmány számára.

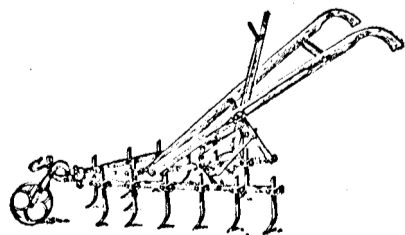
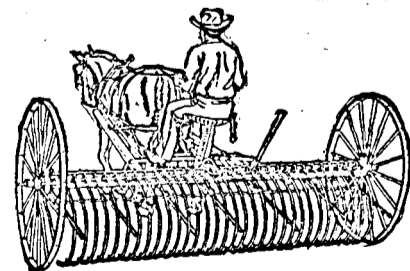
Speczialitások:

„Sidedelivery“ kombinált szénagyűjtő és forgatógép.

- o o Aczél-szénagyűjtők. o o
- o o Aczél-szénaforgatók. o o

Aczél-lókapák, tengeri, burgonya, szőlő stb. kapálására.

14 fogas Cultivator, 7 külön gyomláló késsel, tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. számára.

2098

M^C CORMICK aratógépeinek 22 éves példányai

egy magyar gazdaságban még mindig kifogástalan, jó munkát végeznek.

Nagy képes katalogus és árjegyzék kívánságra díjmentesen.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

ERDELYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztályosjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol.

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2055

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár r.-t. Budapesten.

MOTOROK benzin-, spiritus-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre minden nagyságban 3000 ló-erőig. Üzemköltség 1 1/2-2 1/2 fillér lóerőnként és óránként. **EMELŐDARUK** kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra. Közúti hengerlőgépek. **Gőzekék.** Gőzmotoros személyszállító vasúti kocsik kis- és nagyvasútak számára. Mindenféle **vasúti kocsik** személy- és teherszállításra. Vasúti felszerelések. Kéregöntési kerekék. (Griffin rendszere.) **Hengerszékek** malmok számára kéregöntési hengerekkel. Mindenféle **malomgépek.** Egész malomok berendezése és felszerelése. **Brikettsajtók** szén-, fűrészpor s effélék brikettelésére. **TURBINÁK** minden egyes esetben a helyi szükségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatásfok biztosításával. Speciális gépek a papír és cellulózgyártásához. **Transzmissziók.** Füstemésztő készülékek. Gyári berendezések.

— Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk. —

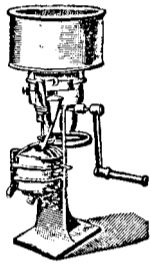
GANZ-féle VILAMOSÁGI R.-T.; Budapesten, II. ker., Lövház-utca.

Budapest-Budapestvidéki üzlet, IV. Koronaherczeg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ívlámpák reklámcélokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elektromos üzemű szivattyúk, tejjgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak. Bányavasutak.

— Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk. —

2079

EREDETI „MÉLOTTE“ TEJFÖLÖZŐGÉPEK,

valamint az összes tejjgazdasági, állattenyésztési, gazdasági cikkek

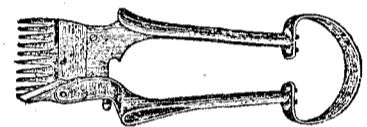
állandóan nagy választékban raktáron:

GEITTNER és RAUSCH Budapest, V. Andrássy-út 8.

— Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. —

2057

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzók.

1475

Birtokbérlet.

300 kat. holdas birtok, eddig házi kezelésben őszi átvétellel bérbe adatik. Vasut, posta, távirtda helyben. Értekezhetni lehet: —

özv. Cseh Sándorné, Héjjasfalva.

— Nagy-Küküllő megye. —

2169

Kwizda-féle

RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.

1 üveg ára 2 korona 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóknak, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van. Nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, erőltetésekül, inak merevségénél stb. Az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. — Kwizda-féle Restitutions-fluid szővédjegy, címke és göngyölés törv. védve.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle szabadalmazott

Lábszár-védő

Pneumatic-lábszárvédő

2161. I.

gummból

gummból és légpárnával

szürke, fekete, barna és fehér színben és négy nagyságban készíttetnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerint:

1. sz.	20-22 cm.	3. sz.	24-27 cm.
2. sz.	22-24 cm.	4. sz.	27-30 cm.

Ára darabonként

1. sz.	Kor. 5.50	3. sz.	Kor. 6.40
2. sz.	Kor. 5.90	4. sz.	Kor. 7.30

fekete, barna és fehér

1. sz.	Kor. 5.90	3. sz.	Kor. 6.80
2. sz.	Kor. 6.40	4. sz.	Kor. 7.70

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára 1 korona 40 fillér.

1/2 doboz 70 fillér.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-nek
 Kolozs és több szomszédos megye területére kizárólagosan jogosított képviselőben a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőség gyors és költséget kiméző eljárással szerzek

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket,
 konvertálok más intézeti terheket és egyuttal rendezem az elhanyagolt birtok- és teherállapotokat.

Kiváló biztosságu tőkebefektetésül
 ajánlom ez intézetnek a tőzsdén is jegyzett adó és egyéb levonásmentes óvadékképes és különösen katonai házassági óvadékkul alkalmas 50 év alatti
 :: kisorsolásra rendszeresített ::

„4 és 4 1/2 százalékos zálogleveleit“.
 Ezek kaphatók és a szelvények költségmentesen kifizettettek: az intézetnél Nagyszebenben és helyben a Kolozsvári Kereskedelmi Banknál. Mindennemű felvilágosítást díjmentesen és készséggel megad:

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Malom-utca 16. szám.
 A legelőnyösebb módon közvetít mindennemű ingatlan adásvételeket, bérleteket és bármiféle kereskedelmi ügyleteket. 2162

Követeljük mindenütt
„Székely-gyujtó“-t

Reitter József gyufagyára Kolozsvárt 2., ezelőtt Parajdon.

Alapított 1836. Gyárt minden fajta jó minőségű kénköves-, parafinos- és svéd gyujtót a legjutányosabb árban és szép kivitelben.

2141

DUNKY FIVÉREK
 CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:
Kolozsvár, Miskolc,
 Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.
Dés, S.-A.-Ujhely,
 Felsősetátér. Főtér 9.
Sárospatak,
 Kossuth Lajos-u. 70.

1729

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak illetve évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Báró Kemény József, Maros-Németi, u. p. Déva, vagy
Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
 Budapest, IV. Molnár-utca 11. 1934

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 68.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlataink:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel helyesen alkalmazva, minleg olcsóbb foszforsavas munkákkal és áraján-

den rővénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szaklattelkészségesen szolgál

KALMÁR VILMOS
 Budapest, VI., Andrassy-út 49.
 a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamlisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
 Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Eladó vetőgépek,
 (Alkalmi eladás!)

11, 13 és 15 sorosak egészen ujan, a legjobb gyárból eladók magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.
 Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
 Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-	1,970.340.— K.
rával	764.760.16 "
Tartalékok	2,735.104.16 "
Összesen:	5,470.204.32 "

1901. évi fölösleg	90,349.— K.
1902. " "	59,782.26 "
1903. " "	109,331.73 "
1904. " "	72,438.93 "
1905. " "	61,730.60 "
1906. " "	39,243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módokat szerínt.

Az évet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1907. évi átlagfeleslegből egy a tíz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013 az Igazgatóság.

GŐZEKÉKET, GŐZ-ÜTIHENGEREKET

1758 és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállit

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50 Budapest — Kelenföld a vasútállomással szemben.

Pinzgau tenyészbika.

18 darab 1-1 3/4 éves elsőrendű kiváló pinzgau tenyészbika, importált eredeti pinzgau tenyészállatoktól származva és az országos törzskönyvbe felvéve, **eladó!**

Czukorgyárnál **BOTFALU**, máv. állomás,
Brassó megye.

2170

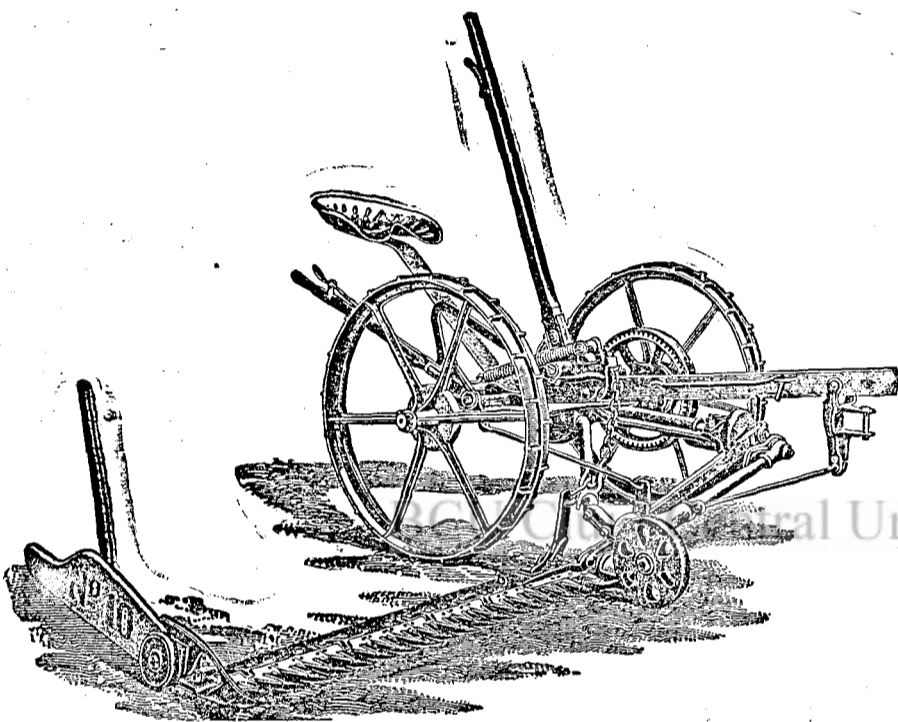
Szakképzett gépész kerestetik

folyó év nyarán aratás- és cséplésre körülbelül 4-5 havi tartamra **lovag BAKÓ KÁROLY úr búzai gazdaságában.** Pályázótól megkívántatik, hogy a cséplő-garnitúrán kívül kéveköti aratógépek, valamint a Hofherr-féle löherrefejtő szerkezetét és kezelését ismerje. Havi fizetés 130 korona, ellátás, mosás nélkül. Állás legkésőbb folyó évi június 20.-án elfoglalandó. Pályázni óhajtok forduljanak az **Intézőséghez, Búza, Szolnok-Dobokamegye.** 2174

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1908. május 1-től.

I Gy. 720	Sz. 900	Sz. 540	Gy. 915	ind. Budapest k. p. u. érk.	Sz. 720	Gy. 750	Sz. 640	Gy. 940
" 520	" 827	" 727	" 553	érk. Kolozsvár	" 559	" 1110	" 649	" 1232
" 532	" 854	" 830	" 613	érk. Ar.-Gyéres A)	" 521	" 1050	" 610	" 1200
" 651	" 1016	" 1017	" 726	érk. Kocsárd B)	" 348	" 930	" 443	" 1033
" 715	" 1044	" 1059	" 750	érk. Tövis	" 307	" 900	" 415	" 1005
" 805	" 1143	" 1246	" 831	érk. Küküllőszög C)	" 157	" 812	" 325	" 900
" —	" 1205	" 133	" 888	érk. Kis-Kapus D)	" 132	" 800	" 224	" —
" —	" 1230	" 208	" 905	érk. Segesvár E)	" 1253	" 735	" 153	" —
" —	" 127	" 308	" 944	érk. Héjasfalva ind.	" 1146	" 656	" 100	" —
" —	" 300	" 447	" 1051	érk. Brassó F)	" 954	" 549	" 1135	" —
" —	" 375	" 516	" 1114	érk. ind.	" 930	" 526	" 1109	" —
" —	" 712	" 850	" 209	érk. ind.	" 546	" 245	" 730	" —
II Gy. 725	Sz. 800	Gy. 200	Sz. 1010	ind. Budapest k. p. u. érk.	Sz. 610	Gy. 110	Sz. 720	Gy. 935
" 1212	" 329	" 654	" 605	érk. Arad	" 930	" 818	" 1125	" 416
" 1222	" 402	" 704	" 635	érk. Piski a)	" 850	" 808	" 1050	" 401
" 307	" 902	" 1091	" 1041	érk. Alvinc b)	" 412	" 508	" 615	" 105
" 401	" 1030	" 1101	" 1204	érk. Gy.-Fehérvár c)	" 248	" 409	" 448	" 1205
" 427	" 1049	" 1113	" 1224	érk. Tövis ind.	" 230	" 357	" 429	" 1136
" —	" 1125	" 1135	" 1258	érk. ind.	" 200	" 323	" 355	" —
A. Sz. 733	V. 1040	V. 659	Sz. 1026	ind. Ar.-Gyéres érk.	Sz. 430	V. 955	V. 933	Sz. 912
" 755	" 1102	" 721	" 1048	érk. Torda ind.	" 410	" 935	" 313	" 852
B. V. 201	Sz. 805	Sz. 315	Sz. 910	ind. Kocsárd érk.	Sz. 740	Sz. 240	Sz. 834	V. 1231
" 253	" 846	" 356	" 951	érk. M.-Ludas B)	" 700	" 200	" 754	" 1143
" 453	" 1025	" 531	" 1127	érk. M.-Vásárhely ind.	" 525	" 1225	" 615	" 935
" 506	" 1040	" 556	" —	érk. Szász-Régen ind.	" —	" 900	" 555	" 915
" 635	" 1201	" 725	" —	érk. Déda ind.	" —	" 734	" 440	" 754
" 830	" 124	" 905	" —	érk. ind.	" —	" 542	" 325	" 617
B1 V. 345	—	—	—	ind. M.-Ludas érk.	V. 730	—	—	—
" 919	—	—	—	érk. Sajó-Magyaros ind.	" 152	—	—	—
" 1014	—	—	—	érk. Beszterce ind.	" 109	—	—	—
C. V. 302	V. 243	—	—	ind. Küküllőszög érk.	V. 844	V. 648	—	—
" 902	" 838	—	—	érk. Parajd ind.	" 335	" 105	—	—
D. Sz. 228	Sz. 1120	V. 710	—	ind. Kis-Kapus érk.	V. 923	Sz. 615	Sz. 1233	—
" 358	" 1257	" 915	—	érk. N.-Szeben D) ind.	" 731	" 445	" 1110	—
" 872	" 548	—	—	érk. Fogaras ind.	" 333	—	" 442	—
D1 V. 521	V. 145	V. 831	—	ind. Nagy-Szeben érk.	V. 700	V. 322	V. 1009	—
" 537	" 221	" 913	—	érk. Nagy-Disznód ind.	" 627	" 248	" 935	—
E. V. 320	V. 1110	—	—	ind. Segesvár érk.	V. 917	V. 600	—	—
" 352	" 1140	—	—	érk. Héjasfalva ind.	" 849	" 531	—	—
" 690	" 155	—	—	érk. Sz.-Udvarhely ind.	" 700	" 305	—	—
F. Sz. 515	Sz. 841	V. 305	T. 700	ind. Brassó F1) érk.	Sz. 816	Sz. 159	V. 633	Sz. 1008
" 630	" 1008	" 430	" 823	érk. S.-Szt.-György F2) ind.	" 656	" 1241	" 505	" 843
" 759	" 1149	" 616	—	érk. Kovászna ind.	" 535	" 1120	" 333	—
" 851	" 1249	" 705	—	érk. K.-Vásárhely ind.	" 442	" 1033	" 245	—
F1 V. 826	V. 400	V. 933	—	ind. Brassó érk.	V. 727	V. 152	V. 720	—
" 952	" 525	" 1049	—	érk. Zernest ind.	" 608	" 1238	" 612	—
F2 Sz. 655	Sz. 1035	V. 500	—	ind. S.-Szt.-György érk.	V. 635	V. 425	V. 838	T. 1205
" 902	" 1242	" 831	—	érk. Cs.-Szerecs ind.	" 345	" 223	" 630	" 903
" 1107	" 306	—	—	érk. Cs.-Gyimes ind.	" —	" 1207	" 430	" 520
a Sz. 610	V. 1125	Sz. 402	V. 1100	ind. Piski a1) érk.	V. 425	Sz. 1035	V. 300	Sz. 820
" 1006	" 358	" 735	" 440	érk. Petroseny ind.	" 1201	" 713	" 1030	" 505
" T. 1157	—	" 924	" 623	érk. Lupény ind.	" 1033	" 540	" 843	" 301
a1 T. 620	V. 1135	T. 425	V. 1032	ind. Piski érk.	V. 448	T. 1025	V. 250	T. 810
" 718	" 1220	" 523	" 1116	érk. V.-Hunyad ind.	" 403	" 938	" 210	" 722
b V. 200	V. 740	Sz. 421	—	ind. Alvinc érk.	V. 645	Sz. 1122	V. 838	—
" 633	" 1224	" 821	—	érk. N.-Szeben ind.	" 152	" 743	" 350	—
V. 437	V. 940	T. 436	—	ind. Gyulafehérvár érk.	V. 723	T. 1103	V. 614	—
" 733	" 1232	" 747	—	érk. Zalatna ind.	" 455	" 820	" 343	—

A világhírű és hazánkban is legjobbnak elősmert eredeti Johnston-féle fűkaszalók,
teljesen aczél gereblyék,
szénaforgatók,
marokkrák aratógépek,
kéveköti aratógépekről
részletes leírást és árajánlatot készséggel küld:
a „Johnston“ amerikai aratógép-gyár magyarországi vezérképviselte:
Bächer Rudolf, Melichar Ferencz
Budapest, VI. Nagymező-u. 68.

